

Cabin fever

Brittisk graffitikonstnär på Galleri Andra Våningen

Sweet Toof har installerat sig hos Galleri Andra Våningen i Järnsta. Det är Street Art i gallerimiljö. Eller ett inspirationsmontage och jag tänket på väggarna i en ateljé där konstnären lägger till och tar bort fotografier, skisser, färgprover, ja det som ska driva processen framåt. Det är ett uppförstorat kuriosakabinett belamrat med absurda märkvärdigheter som med en tydlig konstnärlig gest gjorts enhetlig. Med arrangemanget av tavlor och prylar uppstår även en relation till den franska konstsalongen, där tavlor staplas om varandra och blir en tapet i sig. Ha sedan i åtanke hur salongen mot slutet av 1800-talet blev alltmer konservativ. Detta ledde till de refuserades salong där bland annat impressionismen slog igenom.

Dialogen med det förflutna sker på oväntat många nivåer och aldrig utan cynism och kritik. Jag blir inte förvånad över att denne kände graffitikonstnär har en masterexamen vid Royal Academy of Arts. Kunskaperna i det traditionella måleriet blir tydliga, exempelvis i en målning som "Bone Orchard". I detta dekadenta arrangemang anspelar enbart en ensam prästkrage på en fruktbar "orchard"(odling). Här är det istället skeletten som frodas.

Det är ett levande döds-kalleendet som blivit den karaktäriserande gesten hos Sweet Toof. Återkommande fogas den in. Ibland i befintligt interiör, så som kakelugnen. Ibland i den omkringliggande miljön, så som två bonpiller utmed infarten till galleriet. Ibland sker det i leksaker och andra återanvända objekt. Men så finns där dessa målningar, som visserligen anspelar på ett äldre "mästerligt" måleri, men som är helt sina egna. Tänderna fogas inte längre in på något befintligt utan existerade i tanken redan innan första penseldraget. Det är så jag tolkar det.

Tänderna, ett döds-kalleende med rosa tandkött, refererar med stor sannolikhet till den mexikanska religiösa högtiden Day of the Dead. Nu kommer de döda tillbaka för att ta del av den mat och dryck de saknat efter livet på jorden. Allt sker i överflöd och döden hyllas som en del av livet. Serieestetiken och den rosa kulören för sedan tankarna vidare till Philpi Gustons sena figurativa måleri. Det han skapade genomsyrades då av en djupgående frustration gentemot abstraktionen. Han började åter måla figurativt, men med en serieliknande stil fylld av personlig symbolik. Ofta var det cigarett-rökande Karl-Alfredliknande självporträtt och figurer med huvor som helt uppenbart anspelade på medlemmar av Ku Klux Klan. Jag tänker exempelvis på målningen "City Limits" (1969), där tre figurer med huvor trängs i en liten bil. Föraren puffar på sin cigarett. De påminner om spjuveraktiga clowner som ska ut och göra stan osäker.

En graffitikonstnär drivs traditionellt av tanken att bryta sig loss från samhällets begränsade normer. Ingrepp sker ofta utan tillstånd och bortom de traditionella konstarenorna. Reclaim the streets! och graffitikonstnären gör sitt omedelbara, ofta snabbt utförda nedslag i en förhoppning att kommunicera med en allmän publik befriad den formella konstvärldens föreställning om god konst. Ibland uppstår problem då graffitikonstnären bjuds in att ställa ut i denna insnövade miljö. Inför en sådan situation har Sweet Toof uttalat sig: "The gallery work is my way of sharing my vision. Relating to my surroundings. The streets are a way of keeping on my toes."

Cabin fever är intressant nog en upplyftande utställning. Den visar hur upprepning har expansiva och djupgående egenskaper och hur det anspråkslösa ingreppet kan rymma lager av betydelse. Här för samtidens språk och gestik livlig debatt med dåtidens teman och bildelement. Det är en utställning som är just som den ska vara: ett välplanerat kaos.

Text och foto: Ida Rödén

Volym 2016-08-03